

UCHWAŁA Nr XXVIII/246/2022
RADY MIEJSKIEJ W RACIĄŻU
z dnia 31 stycznia 2022 roku

w sprawie przyjęcia Regulaminu wynagradzania nauczycieli w Szkole Podstawowej im. Stanisława Konarskiego w Raciążu oraz w Miejskim Przedszkolu w Raciążu.

Na podstawie art. 30 ust. 6 i 6a oraz art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tj. Dz. U. z 2021 poz. 1762), art.18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) Rada Miejska w Raciążu uchwala, co następuje:

§ 1.

Ustala się Regulamin, określający wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy nauczycieli w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Miasto Raciąż, w brzmieniu określonym w załączniku Nr 1 do uchwały.

§ 2

Traci moc dotychczasowy Regulamin wynagradzania nauczycieli w Szkole Podstawowej w Raciążu oraz w Miejskim Przedszkolu w Raciążu przyjęty Uchwałą nr IX/72/2019 z dnia 29 sierpnia 2019 roku.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z mocą obowiązującą od 01.03.2022 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Paweł Chrzanowski

REGULAMIN

określa wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy nauczycieli w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Miasto Raciąż.

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Do obliczenia średniej wynagrodzeń nauczycieli przyjmuje się osoby zatrudnione w pełnym i niepełnym wymiarze godzin, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia w poprzednim roku kalendarzowym.
2. Liczba osób przyjęta do obliczeń jest sumą liczby osób zatrudnionych na pełny etat i etatów przeliczeniowych wynikających z zatrudnienia osób w niepełnym wymiarze zajęć.

§ 2

1. Minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego oraz tabelę zaszeregowania dla nauczycieli określa rozporządzenie

§ 3

1. Regulamin określa wysokość stawek, szczegółowe warunki przyznawania, obliczania i wypłacania :

- 1) dodatku motywacyjnego,
- 2) dodatku funkcyjnego,
- 3) dodatku za wysługę lat,
- 4) dodatku za warunki pracy,
- 5) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,
- 6) nagród ze specjalnego funduszu nagród.

§ 4

1. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:
 - 1) **szkole** - należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową im. Stanisława Konarskiego w Raciążu, dla której organem prowadzącym jest Gmina Miasto Raciąż,
 - 2) **przedszkole** - należy przez to rozumieć Miejskie Przedszkole w Raciążu, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Miasto Raciąż,
 - 3) **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Stanisława Konarskiego w Raciążu lub/i Dyrektora Miejskiego Przedszkola w Raciążu,
 - 4) **roku szkolnym** - należy przez to rozumieć okres pracy szkoły i przedszkola od 1 września danego roku do 31 sierpnia roku następnego.
 - 5) **klasie** - należy przez to rozumieć także oddziały przedszkolne.
 - 6) **tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin** - należy przez to rozumieć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w § 1 ust. 1 rozporządzenia.
 - 7) **nauczycielu** – należy przez to rozumieć nauczyciela Szkoły Podstawowej lub Miejskiego Przedszkola.
 - 8) **uczniu** - należy przez to rozumieć ucznia Szkoły Podstawowej lub wychowanków Miejskiego Przedszkola.
 - 9) **rozporządzeniu** - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2005 r. w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy (Dz. U. z 2014 r. poz.416 ze zm.)
 - 10) **ustawie** – ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762.);

II. DODATEK MOTYWACYJNY

§ 5

1. Dodatek motywacyjny może być przyznawany nauczycielom zgodnie z art. 30 ust 1 pkt 2 ustawy oraz § 6 rozporządzenia.
2. Ustala się szczegółowe warunki przyznawania tego dodatku:
 - 1) świadczenie pracy o wysokiej jakości, w tym związanej z powierzonym stanowiskiem kierowniczym, dodatkowym zadaniem lub zajęciem, a w szczególności;

- a) systematyczne i efektywne wywiązywanie się z przydzielonych zadań,
 - b) podnoszenie umiejętności zawodowych,
 - c) wzbogacanie własnego warsztatu pracy,
 - d) dbałość o estetykę i sprawność pomieszczeń, pomocy dydaktycznych lub innych urządzeń znajdujących się w placówce,
 - e) prawidłowe prowadzenie dokumentacji pedagogicznej,
 - f) rzetelne i terminowe wywiązywanie się z poleceń służbowych
 - g) przestrzeganie dyscypliny pracy;
- 2) uzyskiwanie przez nauczyciela osiągnięć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, a w szczególności:
- a) uzyskiwanie przez uczniów, z uwzględnieniem ich możliwości oraz warunków pracy nauczyciela, znaczących osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych potwierdzanych wynikami klasyfikacji lub promocji, wynikami egzaminów albo sukcesami w konkursach, zawodach, olimpiadach itp.,
 - b) umiejętne rozwiązywanie problemów wychowawczych uczniów we współpracy z rodzicami,
 - c) pełne rozpoznanie środowiska wychowawczego uczniów, aktywne i efektywne działanie na rzecz uczniów potrzebujących szczególnej opieki
- 3) zaangażowanie w realizację czynności i zajęć, o których mowa w art. 42 ust 2 pkt 2 ustawy, a w szczególności:
- a) udział w organizowaniu imprez i uroczystości,
 - b) udział w stałych i doraźnych komisjach i zespołach rady pedagogicznej,
 - c) opiekowanie się organizacjami działającymi na terenie placówki,
 - d) prowadzenie lekcji i zajęć koleżeńskich, przejawianie innych form aktywności w ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli,
 - e) aktywny udział w realizowaniu innych zadań statutowych szkoły lub przedszkola
- 4) Wprowadzanie innowacji pedagogicznych, skutkujących efektami w procesie kształcenia i wychowania,
- 5) realizowanie zadań edukacyjnych, wynikających z przyjętych przez organ prowadzący priorytetów w realizowanej lokalnej polityce oświatowej.

§ 6

1. Wysokość dodatku motywacyjnego ma charakter uznaniowy. W stosunku do wicedyrektora i nauczycieli określa go dyrektor .
2. Wysokość dodatku motywacyjnego w stosunku do Dyrektora określa Burmistrz Miasta Raciąż.
3. Dodatek motywacyjny dla nauczycieli nie może być niższy niż 2% i nie wyższy niż 10% jego wynagrodzenia zasadniczego.
4. Dodatek motywacyjny dla dyrektorów i wicedyrektorów nie może być wyższy niż 10% jego wynagrodzenia zasadniczego.
5. Na dodatki motywacyjne dla nauczycieli i dyrektorów przeznaczona jest 5% planowanej kwoty na wynagrodzenie zasadnicze w roku kalendarzowym.

§ 7

1. Dodatek motywacyjny dla nauczycieli jest przyznawany za aktywną pracę i osiągnięcia 2 razy w roku szkolnym:
 - 1) na okres 1 września danego roku do 28 lutego następnego roku.
 - 2) od 1 marca do 31 sierpnia.
2. Podstawą przyznania dodatku są wyniki pracy nauczyciela osiągnięte w okresie poprzedzającym jego przyznanie.
3. Dodatek motywacyjny wypłaca się w terminie wypłaty wynagrodzenia.
4. Nauczycielowi stażystcie rozpoczynającemu pracę w szkole dodatek motywacyjny może być przyznany dopiero po 6 miesiącach jego pracy.
5. Nauczyciel nie otrzymuje dodatku motywacyjnego, jeżeli w okresie rozliczeniowym przebywał na urlopie bezpłatnym, zdrowotnym, zwolnieniu lekarskim lub stanie nieczynnym trwającym łącznie dłużej niż 1 miesiąc.

§ 8

1. Decyzję o przyznaniu dodatku motywacyjnego dyrektor przekazuje nauczycielowi na piśmie. Kopię decyzji włącza się do akt osobowych, a drugą przekazuje się do księgowości.

III. DODATEK FUNKCYJNY

§ 9

1. Dodatek funkcyjny dla dyrektora szkoły i dyrektora przedszkola przyznaje Burmistrz, a dla wicedyrektorów dodatek funkcyjny przyznają dyrektorzy.

§ 10

1. Dodatek funkcyjny dla dyrektorów przyznaje się uwzględniając :

- 1) warunki organizacyjne, m.in.:
 - a) liczbę oddziałów,
 - b) liczbę zastępców, kierowników i pracowników administracji,
 - c) zmianowość,
 - d) liczbę budynków w których funkcjonuje szkoła,

- 2) efektywność funkcjonowania szkoły lub przedszkola, m.in.:
 - a) racjonalne i efektywne gospodarowanie środkami finansowymi,
 - b) prawidłowo prowadzoną politykę kadrową,
 - c) umiejętne pozyskiwanie środków w ramach działalności gospodarczej szkoły lub przedszkola,
 - d) prowadzenie dokumentacji szkolnej lub przedszkolnej (arkusze ocen, protokoły egzaminów, dzienniki lekcyjne) i kadrowej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
 - e) przestrzeganie przepisów bhp na terenie szkoły lub przedszkola,

- 3) dodatkowo, w przypadku dyrektora szkoły, uwzględnia się wyniki w nauczaniu i wychowaniu, m.in.:
 - a) wyniki klasyfikacji rocznej,
 - b) wyniki egzaminów,
 - c) osiągnięcia w olimpiadach, konkursach, zawodach.

- 4) dodatek o którym mowa w § 10 ust. 1 przysługuje :
 - a) Dyrektorowi Szkoły Podstawowej im. Stanisława Konarskiego od 40% do 60% wynagrodzenia zasadniczego,
 - b) wicedyrektorowi od 30% do 50% wynagrodzenia zasadniczego,

c) Dyrektorowi Miejskiego Przedszkola w Raciążu od 40% do 60% wynagrodzenia zasadniczego.

2. Dodatek funkcyjny przysługuje także nauczycielom, którym czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora, wicedyrektora lub powierzono te obowiązki w zastępstwie.
3. Dodatek funkcyjny w stawce ustalonej dla dyrektora, wicedyrektora, przysługuje nauczycielowi, któremu powierzono te obowiązki w zastępstwie od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło powierzenie pełnienia obowiązków, a jeżeli powierzenie to nastąpiło pierwszego dnia miesiąca od tego dnia.
4. Przy ustalaniu wysokości dodatku funkcyjnego, o którym mowa w ust. 1 i 2, bierze się możliwości finansowe gminy.

§ 11

1. Nauczycielom realizującym dodatkowe zadania oraz zajęcia przysługuje dodatek funkcyjny, z tym że nauczycielowi któremu powierzono:
 - 1) wychowawstwo klasy w szkole podstawowej – 300 zł
 - 2) nauczyciel opiekujący się oddziałem przedszkolnym – 300 zł
 - 3) funkcję opiekuna stażu – 150 zł miesięcznie.

§ 12

1. Prawo do dodatku funkcyjnego powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło powierzenie stanowiska kierowniczego, wychowawstwa klasy lub funkcji, a jeżeli powierzenie to nastąpiło pierwszego dnia miesiąca - od tego dnia.
2. Dodatek funkcyjny przysługuje w okresie sprawowania funkcji.
3. Dodatek funkcyjny wypłaca się z góry, w terminie wypłaty wynagrodzenia.

IV. DODATEK ZA WYŚLUGĘ LAT

§ 13

1. Dodatek za wysługę lat przysługuje nauczycielowi za okres, za który nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie. Dodatek ten przysługuje również za dni nieobecności w pracy z powodu niezdolności do pracy w skutek choroby lub konieczności osobistego sprawowania opieki

nad dzieckiem lub chorym członkiem rodziny, za które nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie lub zasiłek z ubezpieczenia społecznego.

2. Dodatek za wysługę lat przysługuje:

- a) począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nauczyciel nabył prawo do dodatku lub wyższej stawki dodatku, jeżeli nabycie prawa nastąpiło w ciągu miesiąca,
- b) za dany miesiąc, jeżeli nabycie prawa do dodatku lub wyższej stawki dodatku nastąpiło pierwszego dnia miesiąca.

V. DODATEK ZA WARUNKI PRACY

§ 14

1. Nauczycielom przysługują dodatki za trudne lub uciążliwe dla zdrowia warunki pracy określone w przepisach § 8 i § 9 rozporządzenia.
2. Za pracę w trudnych lub uciążliwych warunkach uznaje się:
 - 1) Wykaz prac w trudnych warunkach określa § 8 rozporządzenia
 - 2) Wykaz prac w uciążliwych warunkach określa § 9 rozporządzenia
3. Dodatek z tytułu pracy w warunkach trudnych i uciążliwych dla zdrowia przyznawany jest nauczycielowi w wysokości 20% stawki godzinowej za każdą przeprowadzoną godzinę zajęć.
4. Dodatek za trudne warunki pracy przysługuje w okresie faktycznego wykonywania pracy, z którą dodatek jest związany oraz w okresie niewykonywania pracy, za który przysługuje wynagrodzenie liczone jak za okres urlopu wypoczynkowego.
5. Dodatek za warunki pracy wypłaca się w całości, jeżeli nauczyciel realizuje w takich warunkach cały obowiązujący go wymiar zajęć oraz w przypadku, gdy nauczyciel, któremu powierzono stanowisko kierownicze, realizuje w tych warunkach obowiązujący go wymiar zajęć. Dodatek wypłaca się w proporcjonalnej części jeżeli nauczyciel realizuje w trudnych

warunkach tylko część obowiązującego wymiaru lub jeżeli jest zatrudniony w niepełnym wymiarze zajęć.

6. Decyzję o przyznaniu dodatku za warunki pracy dla nauczycieli podejmują dyrektorzy szkoły lub przedszkola, a dla dyrektorów – Burmistrz.

7. Dodatek za warunki pracy wypłaca się z dołu.

VI. WYNAGRODZENIE ZA GODZINY PODADWYMIAROWE I DORAŻNYCH ZASTĘPSTW

§ 15

1. Przez godzinę ponadwymiarową, za którą przysługuje wynagrodzenie należy rozumieć każdą godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych przydzieloną w planie organizacyjnym szkoły powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin, o których mowa w art. 42 ust. 3 i ust. 6a ustawy.

§ 16

1. Wynagrodzenie za jedną godzinę ponadwymiarową i godzinę doraźnego zastępstwa nauczyciela oblicza się, dzieląc przyznaną nauczycielowi stawkę wynagrodzenia zasadniczego (łącznie z dodatkiem za warunki pracy, jeżeli praca w godzinach ponadwymiarowych oraz doraźnego zastępstwa odbywa się w warunkach trudnych, uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia) przez miesięczną liczbę godzin tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin, ustalonego dla rodzaju zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych realizowanych w ramach godzin ponadwymiarowych lub doraźnego zastępstwa nauczyciela.

2. Nauczycielom realizującym w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin zajęć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć (pensum) ustala się jako iloraz łącznej liczby realizowanych godzin i sumy części etatów realizowanych w ramach poszczególnych tygodniowych wymiarów godzin zajęć, przy czym wynik zaokrągla się do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę. Godziny wyliczone ponad ten wymiar stanowią godziny ponadwymiarowe.

3. Miesięczną liczbę godzin obowiązkowego wymiaru zajęć nauczyciela, o której mowa w ust. 1, uzyskuje się mnożąc tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin przez 4,16 z zaokrągleniem do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do 0,5 godziny pomija się, a co najmniej 0,5 godziny liczy się za pełną godzinę.

4. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przydzielone w planie organizacyjnym nie przysługuje za dni, w których nauczyciel nie realizuje zajęć z powodu przerw przewidzianych przepisami o organizacji roku szkolnego, rozpoczynania lub kończenia zajęć w środku tygodnia oraz za dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy (zwolnienie lekarskie lub opieka nad dzieckiem) lecz przysługuje za faktycznie przepracowane godziny.

5. Dla ustalenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe w tygodniach, w których przypadają dni usprawiedliwionej nieobecności w pracy nauczyciela lub ustawowo wolne dni od pracy, oraz w tygodniach, w których zajęcia rozpoczynają się lub kończą w środku tygodnia - za podstawę ustalenia liczby godzin ponad wymiarowych przyjmuje się obowiązkowy tygodniowy wymiar zajęć określony w ustawie pomniejszony o 1/5 tego wymiaru (lub 1/4, gdy dla nauczyciela ustalono czterodniowy tydzień pracy) za każdy dzień usprawiedliwionej nieobecności w pracy lub dzień ustawowo wolny od pracy. Liczba godzin ponadwymiarowych, za które przysługuje wynagrodzenie w takim tygodniu, nie może być jednakże większa niż liczba godzin przydzielonych w planie organizacyjnym.

6. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw przysługuje za godziny faktycznie zrealizowane i wypłaca się z dołu.

7. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe przypadające w dniach, w których nauczyciel nie mógł ich zrealizować z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, przysługuje, jeżeli nauczyciel wykonuje inne zadania służbowe zlecone przez pracodawcę, natomiast w przypadku godzin nauczania indywidualnego pod warunkiem ich odpracowania.

§ 17

1. Przez godzinę doraźnego zastępstwa rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego

wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, której realizacja następuje w zastępstwie nieobecnego nauczyciela.

2. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i za godziny doraźnych zastępstw wypłaca się według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy.

VII. NAGRODY ZE SPECJALNEGO FUNDUSZU NAGRÓD

§ 18

1. Nauczyciele mogą otrzymywać nagrody ze specjalnego funduszu nagród za osiągnięcia dydaktyczno –wychowawcze, zgodnie z art.49 ustawy.
2. Środki na nagrody w ramach specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli w wysokości **1%** planowanych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli planuje dyrektor w rocznym planie finansowym szkoły lub przedszkola, z tym że:
 - 1) **80%** środków funduszu przeznacza się na nagrody Dyrektora,
 - 2) **20%** środków funduszu przeznacza się na nagrody Burmistrza.

§ 19

1. Kryteria przyznawania nagrody Dyrektora i Burmistrza określają odrębne Regulaminy przyznawania nagród dla nauczycieli Szkoły Podstawowej im. Stanisława Konarskiego oraz Miejskiego Przedszkola w Raciążu.
2. Burmistrz może przyznać nagrodę z własnej inicjatywy lub na wniosek dyrektora.
3. Nagrody ze specjalnego funduszu nagród mają charakter uznaniowy.
4. Fakt przyznawania nagrody potwierdza się w piśmie, a jego kopię umieszcza się w teczce akt osobowych nauczyciela.
5. Nagrody, o których mowa w § 18 są przyznawane w terminie od dnia 14 października każdego roku z okazji Dnia Edukacji Narodowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach nagroda może być przyznana w innym terminie.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 20

1. Nauczycielom zatrudnionym w niepełnym wymiarze zajęć poszczególne składniki wynagrodzenia przysługują w wysokości proporcjonalnej do wymiaru zajęć, z wyjątkiem dodatku funkcyjnego za wychowawstwo klasy w szkole oraz dodatku motywacyjnego, które przysługują w pełnej wysokości bez względu na wymiar zajęć.
2. Nauczycielom, zatrudnionym w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie letnie i zimowe, wynagrodzenie wypłaca się według średniej urlopowej, ustalonej na podstawie przepisów rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (tj. Dz. U. 2020, poz. 1455).

§ 21

1. Nauczycielom nie przysługuje wynagrodzenie za czas nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy a także za inne okresy, za które na podstawie odrębnych przepisów nie przysługuje wynagrodzenie.
2. Stawkę za 1 dzień niewykonywania pracy z przyczyn określonych w ust 1. ustala się, dzieląc wszystkie składniki wynagrodzenia wypłacone z góry przez liczbę godzin przypadających do przepracowania w danym miesiącu.
3. Wysokość utraconego wynagrodzenia za okres, o których mowa w ust.1, oblicza się, mnożąc liczbę godzin nie wykonania pracy przez stawkę określoną w ust.2.

§ 22

W przypadku rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy przed upływem roku szkolnego, na który został ustalony plan zajęć, rozliczenie z przydzielonych godzin zajęć następuje z datą ustania stosunku pracy z tym, za wszystkie przepracowane miesiące, bez względu na wymiar zrealizowanych zajęć, przysługuje nauczycielowi prawo do wynagrodzenia zasadniczego za obowiązkowy tygodniowy wymiar godzin zajęć określony w art. 42 ust.3 ustawy.